

Fornyings- og administrasjonsdepartementet
Postboks 8004 Dep.
0030 OSLO

*International Business Machines A/S
Rosenholmveien 25
Postboks 500
N-1411 Kolbotn
Norway*

*Sentralbord: +47 66 99 80 00
Telefaks: +47 66 99 93 33
www.ibm.com/no*

Kolbotn, 20. august 2007

Høringsuttalelse – Referanse katalog over anbefalte og obligatoriske IKT-standarder for offentlige virksomheter

Vi viser til invitasjonen til høring av 11. mai 2007 og har gleden av å oversende IBMs høringsuttalelse.

Vi er meget fornøyd med at Standardiseringsrådet har startet sitt arbeid med referanse katalogen ved å ta tak i åpne dokumentformater som obligatoriske forvaltningsstandarder.

1) Om forslaget til nye forvaltningsstandarder for dokumentformat

IBM stiller seg meget positiv til høringens forslag om å anbefale PDF som dokumentformat for eksterne statiske dokumenter, og ODF som dokumentformat på eksterne dokumenter. Vi er enig i den argumentasjon høringen legger til grunn for valg av disse formatene.

IBM mener det er viktig for det offentlige å opptre uavhengig av leverandører. Publikum bør ikke være avhengig av en spesifikk leverandør for å lese og utveksle informasjon med stat og kommune. Ved å velge en åpen standard som ODF blir dette ivaretatt.

IBM mener også at det er viktig å samles om én standard for samme bruksområde. Flere standarder for samme bruksområde vil innføre høyere kompleksitet og høyere kostnader.

De anbefalte overgangsordningene hvor det foreslås å ta i bruk standarden i løpet av 2009, gir rom for fleksibilitet og minsker de økonomiske konsekvensene for etater og kommuner. Dog bør konsekvensene utredes mer detaljert, slik at overgang til bruk av standarden blir så smidig som mulig. Det kan bli behov for tilpassede overgangsordninger for utvalgte registre.

1.1) Anbefaling om ODF som dokumentstandard også for internt bruk i forvaltningen

IBM anbefaler å bruke ODF som dokumentstandard internt i det offentlige i tillegg til eksternt mot publikum. Å følge en åpen standard innebærer en rekke fordeler på sikt:

- Ved å ha samme dokumentformat internt og eksternt forenkles arbeidet og man unngår kostnader ved opplæring i to applikasjoner samt konverteringskostnader.
- Ved å ha et leverandøruavhengig format vil man stå fritt til å velge den leverandør som til enhver tid gir best kost/nytte ved lisenser og vedlikehold. Det gjør det også mulig å benytte fri programvare, både med og uten lisenskostnader.

- Ved å følge en åpen standard sikrer man seg at dokumentene vil være tilgjengelig over en lang tidshorison, siden mange leverandører støtter formatet og man alltid har tilgang til formatdefinisjonen.
- Ved å følge en åpen, internasjonalt anerkjent standard tilrettelegger man for enklere samhandling med andre nasjoner.

På kort sikt vil det kunne innebære en kostnadsøkning å innføre PDF og ODF. Selv om lisenser er gratis (OpenOffice er eksempel på en fri programvare som konverterer mellom Microsoft sine formater og ODF/PDF), vil det måtte tas høyde for omkostninger i forbindelse med opplæring. IBM ser dette som en investering som vil kunne spare store kostnader på lang sikt, se punktene over.

2) Om forslaget til ny forvaltningsstandard for tegnsett

Når det gjelder forslaget til ny forvaltningsstandard for tegnsett, ISO/IEC 10646 representert ved UTF-8, er IBM positiv til dette, da dette vil gi god effekt for samordning og gjenbruk av informasjon. Man får mulighet til å utveksle dokumenter mellom uavhengige kommunikasjonsparter uten å stille krav om bruk av spesiell programvare. Bevaring av informasjon vil sikres over en lang tidsperiode.

En primær fordel for UTF-8 er kompatibilitet med ASCII-baserte systemer. Den reduserer kompleksitet ved å "flyte" gjennom alle kanaler med 8-bits toleranse og støtte for de fleste vevsider og dokument- og e-post-utvekslinger.

Transformering til og fra UTF-8 er allerede implementert i utstrakt grad. Det innbefatter ICU (Internationalization Components for Unicode), andre Unicode skjema og ulike non-Unicode konverteringer.

Felles kommentar til pkt 1) og 2):

Det kan være mange viktige fellestrekk ved anbefalingene om åpne dokumentformater og tegnsettet UTF-8, men vi ønsker spesielt å nevne at dette er viktig for bevaringen og tilgangen til de digitale nasjonale arkiver og bibliotek. Dersom nasjonen enklest mulig skal nyttiggjøre seg vår kunnskaps- og kulturarv for videre nyskapning må arkivene være tilgjengelig i åpne formater som kan leses uavhengig av den leserprogramvare brukeren har.

3) Om kartleggingen av eksisterende forvaltningsstandarder

IBM har ingen kommentarer på nåværende tidspunkt innen eksisterende forvaltningsstandarder.

4) Om kartleggingen av tekniske standarder fra utenlandske referanse kataloger

IBM er enig i motivasjonen for samarbeid med andre lands forvaltninger om åpne standarder, jfr. standardiseringsrådets beskrivelse av kjennetegnet for åpne standarder. Derfor bør Norge i det videre arbeidet i denne sammenheng aktivt jobbe for at åpne standarder er grunnlaget for obligatoriske standarder både nasjonalt og internasjonalt.

Med vennlig hilsen

IBM Norge

Hanne Sorteberg
Teknisk leder

Frank Åseli
Kundeansvarlig for statlig sektor